

PROCEDURY

postępowania pracowników, doktorantów i studentów w sytuacjach awaryjnego, niezamierzonego uwolnienia się do środowiska substancji lub preparatu niebezpiecznego stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzi.

I. Założenia wyjściowe:

1. Prawo do stosowania substancji lub preparatów niebezpiecznych w procesie dydaktyczno – badawczym mają pracownicy, doktoranci i studenci, którzy zapoznani zostali z kartami charakterystyk tych substancji, a w szczególności z zagrożeniami jakie mogą one powodować oraz znają sposoby przeciwdziałania i likwidacji tych zagrożeń.
2. Operacje pobierania substancji lub preparatów niebezpiecznych z magazynów chemicznych, przelewanie, przesypywania, a także procesy dydaktyczne bądź badawcze przy użyciu substancji lub preparatów niebezpiecznych powinny być prowadzone z udziałem minimum 2 pracowników.
3. O fakcie pobierania substancji lub preparatów niebezpiecznych z magazynu chemicznego oraz zmianie prowadzenia prac dydaktycznych bądź badawczych pracownicy każdorazowo zobowiązani są poinformować bezpośredniego przełożonego.
4. Niedopuszczalne jest składowanie substancji lub preparatów niebezpiecznych w pomieszczeniu innym niż do tego celu przystosowanym. Pomieszczenie to musi być specjalnie oznakowane i zabezpieczone przed wejściem osób nieupoważnionych.
5. Prawo wejścia do magazynu chemicznego i pobrania substancji lub preparatu chemicznego mają tylko pracownicy upoważnieni przez kierownika katedry zakładu. Wykaz pracowników upoważnionych do pobrania kluczy powinien być w katedrze, zakładzie oraz u kierownika obiektu i w portierni obiektu.

II. **WARIANT A – uwolnienie się niewielkiej ilości substancji lub preparatu niebezpiecznego.**

1. Pracownik, doktorant, student lub osoba będąca uczestnikiem zdarzenia niezamierzonego uwolnienia się substancji lub preparatu niebezpiecznego obowiązany jest do:
 - a) poinformowania o tym fakcie wszystkie osoby znajdujące się w strefie bezpośredniego oddziaływania bądź narażenia na kontakt z tą substancją lub jej oparami czy wyziewami i nakazanie tym osobom opuszczenie zagrożonego terenu;
 - b) podjęcia działania mającego na celu usunięcie zagrożenia w sposób określony w karcie charakterystyki danej substancji lub preparatu niebezpiecznego przy użyciu środków ochrony indywidualnej np.: odzieży ochronnej, sprzętu ochrony dróg oddechowych, w które powinny być wyposażone stanowiska pracy.
2. Po usunięciu zagrożenia pracownik powinien poinformować o tym fakcie bezpośredniego przełożonego, który po sprawdzeniu miejsca zdarzenia samodzielnie bądź po zaciągnięciu opinii specjalisty – innego pracownika Uczelni, podejmuje decyzję o warunkach przywrócenia pracy lub nauki w danym pomieszczeniu lub obiekcie.
3. **Jeżeli pracownikowi lub grupie pracowników nie uda się zlikwidować zagrożenia** (zebrania substancji lub preparatu niebezpiecznego, odkażenia, neutralizacji odpowiednim sorbentem, wywietrzenia pomieszczenia itp.) albo też substancja lub preparat jest bardzo niebezpieczny nawet w małej ilości i mógłby zagrozić zdrowiu bądź życiu ludzi nie posiadających profesjonalnych środków ochrony indywidualnych (np. aparatów izolujących drogi oddechowe, ubrań kwasoodpornych lub ługoodpornych bądź innych) , **należy przystąpić do postępowania określonego w wariantcie „B”.**

III. WARIANT B – uwolnienie się substancji lub preparatu niebezpiecznego wymagające natychmiastowej ewakuacji osób przebywających w zagrożonym budynku.

1. Pracownik, świadek zdarzenia w sytuacjach skrajnych (np. utraty przytomności pracownika, doktoranta, studenta) obowiązany jest natychmiast przekazać informację o zagrożeniu i konieczności ewakuacji ludzi z całego budynku lub z jego części w następującej kolejności:
 - a) wszystkim osobom znajdującym się w bezpośrednim sąsiedztwie zagrożenia;
 - b) kierownikowi komórki organizacyjnej (Katedry, Zakładu) w której doszło do uwolnienia się substancji lub preparatu niebezpiecznego;
 - c) portierowi.

2. Kierownik komórki organizacyjnej po wstępnym zapoznaniu się z sytuacją, do czasu przybycia przełożonych (Dziekana, Kanclerza) kieruje akcją ratowniczą tj.:
 - a) nakazuje ewakuację wszystkich osób przebywających w budynku lub jego części poprzez ogłoszenie komunikatu o ewakuacji głosowo lub za pomocą urządzeń znajdujących się w budynku w sposób określony w pkt. 9 niniejszego załącznika;
 - b) ewakuacja studentów, doktorantów i pracowników odbywa się oznaczonymi drogami komunikacji wewnętrznej z wyłączeniem tych dróg, które przebiegają bezpośrednio przy miejscu zdarzenia lub zagrożenia. Decyzję o wyłączeniu z ewakuacji konkretnej drogi (korytarza, holu, klatki schodowej) podejmuje kierujący akcją ratowniczą;
 - c) nakazuje portierowi wykonać następujące działania:
 - powiadomić Państwową Straż Pożarną z podaniem rodzaju zdarzenia;
 - powiadomić Dziekana wydziału i Kierownika obiektu;
 - wyłączyć dopływ energii elektrycznej do budynku;
 - wyłączyć dopływ gazu;
 - otworzyć wszystkie drzwi ewakuacyjne (jeżeli są zamknięte) mogące służyć do ewakuacji;
 - powiadomić Pogotowie Ratunkowe jeśli są osoby zatrute, bądź z objawami zatrucia albo zachodzi też obawa, iż osoby przebywające w strefie zagrożenia miały bezpośredni kontakt z substancją lub preparatem niebezpiecznym.

3. Za ewakuację studentów, doktorantów i pracowników na zewnątrz budynku do strefy bezpiecznej (miejsce zbiórki ewakuacyjnej) odpowiedzialni są:
 - wykładowcy prowadzący zajęcia;
 - osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi.

4. Po przyjeździe jednostek ratowniczo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej kierujący do tej pory działaniami przekazują je Dowódcy przybyłych jednostek PSP podając szczegółowe informacje o zdarzeniu tj. dokładnym wskazaniu miejsca, czasie powstania zdarzenia, informacje o substancji lub preparacie niebezpiecznym,

wskazuje (jeśli to możliwe) informacje o posiadanych sorbentach mogących zneutralizować substancję lub preparat niebezpieczny;

5. Po przekazaniu dowodzenia, pracownik kierujący akcją (Dziekan, Prodzikan, Kierownik Katedry bądź innej komórki organizacyjnej) o zdarzeniu, podjętych działaniach i ustaleniach z Dowódcą jednostek ratowniczych PSP informuje Rektora, a w razie jego nieobecności Prorektora oraz Inspektorat BHP i OP.
6. Służby Państwowe odpowiedzialne za utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa wewnętrznego mogą wkroczyć na teren uczelni:
 - a) na wezwanie Rektora;
 - b) bez wezwania Rektora – w przypadku bezpośredniego zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego lub klęski żywiołowej tylko po niezwłocznym zawiadomieniu przez te służby Rektora.¹
7. W przypadku przybycia Pogotowia Ratunkowego pracownik Uczelni kierujący akcją przekazuje istotne informacje i karty charakterystyki substancji lub preparatu niebezpiecznego personelowi karetki pogotowia.
8. Po zakończeniu działań ratowniczych przez jednostki Państwowej Straży Pożarnej i protokolarnym przekazaniu miejsca akcji przez ich Dowódcę Dziekanowi lub Kierownikowi Obiektu, należy powiadomić Rektora lub Prorektora, który w oparciu o zalecenia zawarte w protokole podejmie decyzję o przywróceniu, bądź zawieszeniu zajęć.
- 9. OBOWIĄZUJĄCE SYGNAŁY ALARMOWE O ZAGROŻENIU niezamierzonego uwolnienia się do środowiska substancji lub preparatu niebezpiecznego.**

¹ Ustawa z dnia 20 lipca 2018r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018r. poz. 1668), Art. 50; pkt 3 i 4.

Rodzaj alarmu	Sygnal	Sposób ogłoszenia
Ewakuacja ludzi	Głos	Uwaga, uwaga!!! Przerwać pracę, zajęcia, zarządzam ewakuację osób z budynku. Proszę udać się na zewnątrz budynku korytarzami. <u>Sygnal powtarzany trzykrotnie</u>
	Dodatkowo – syrena ręczna	Dźwięk modulowany przez 3 minuty
	Dodatkowo gong	Krótkie uderzenia przez 2 minuty

10. Telefony alarmowe:

998 lub **112** – Państwowa Straż Pożarna

999 lub **112** – Pogotowie Ratunkowe